

6) *Anden Behandling af:*

Forslag til Lov vedrørende Udarbejdelsen af nye Skøde- og Panteregistre paa Færøerne.

7) *Anden Behandling af:*

Forslag til Lov om Rettens Pleje.

Mødet hævet Kl. 3⁰⁰.

77de Møde.

Mandag den 15. Februar, Kl. 1.

Formanden: Ved Skrivelse af Dags Dato meddeler Konseilspræsidenten, at han ønsker her i Tinget at fremsætte:

Forslag til Lov om det statsretlige Forhold mellem Danmark og Island.

Udenfor Dagsordenen giver jeg Konseilspræsidenten Ordet for at fremsætte det nu anmeldte Lovforslag.

Konseilspræsidenten (N. Neergaard): Jeg har den Ære i Dag at fremsætte for det høje Ting Udkast til Lov om det statsretlige Forhold mellem Danmark og Island. Fremsættelsen finder Sted samme Dag, som dette Forslag forelægges for det islandske Alting. Island fik jo i 1903 opfyldt et længe næret Ønske om en Forfatningsrevision, en Revision af Forfatningen for de særlige Anliggender, hvorved det fik en egen Minister med Sæde paa Island; og den nye Ordning fungerede overmaade tilfredsstillende. Men der var hos Islænderne det Ønske tilbage, at Ordningen af Islands forfatningsmæssige Stilling i Riget ikke som hidtil skulde bygges paa en Lov, der var ensidig vedtagen af den danske Lovgivningsmagt og som Følge deraf ogsaa ensidig kunde forandres af den, men at Ordningen skulde bygges paa en Overenskomst, paa en Lov, der var vedtagen baade af den danske Rigsdag og af det islandske Alting, og ikke, saafremt

ikke Loven indeholder udtrykkelig Bestemmelse derom, kunde forandres uden Samtykke af begge Lovgivningsmagter. Islænderne fandt det bestaaende i saa Henseende lidet betryggende baade nationalt og reelt, og denne Betragtning fandt sympatetisk Forstaaelse fra dansk Side. Ønsket om en saadan ny Ordning af Islands Forhold til Riget fandt ogsaa Udtryk under det islandske Besøg her i Sommeren 1906, og det mødtes med fuld Forstaaelse fra den danske Rigsdag og den danske Regering.

For nu paa bedste Maade at bane Vej for en saadan Overenskomst, der kunde træde i Stedet for Loven af 1871, nedsattes der ved kongelig Resolution af 30. Juli 1907 en Kommission til Forberedelse af en ny Lovgivning om Islands forfatningsmæssige Stilling i det samlede danske Rige. Kommissionen bestod af den danske Konseilspræsident, Ministeren for Island, 12 Medlemmer af den danske Rigsdag og 6 Medlemmer af det islandske Alting, udnævnte af Kongen, men udpegede af vedkommende Lovgivningsmyndigheder og saaledes, at alle de forskellige Retninger og alle Partier var repræsenterede deri. Kommissionen traadte sammen den 28. Februar 1908 og afgav sin Betænkning den 14. Maj samme Aar; af denne Kommissions Arbejder er nu dette Lovforslag fremgaaet, og det fremsættes ganske i samme Skikkelse, i hvilken det af Kommissionen er vedtaget med alle Stemmer mod een, nemlig Altingsmand Skuli Thoroddsen.

Hovedbestemmelserne i Lovudkastet indeholdes i §§ 1, 3, 5 og 9. § 1 lyder saaledes: „Island er et frit og selvstændigt, uafhængeligt Land, forbundet med Danmark ved fælles Konge og ved de fælles Anliggender, som efter gensidig Overenskomst fastsættes i denne Lov, og danner saaledes sammen med Danmark en Statsforbindelse, det samlede danske Rige. I Kongens Titel optages efter Ordene: „Konge til Danmark“ Ordene „og Island.“ I § 3 bestemmes følgende Anliggender som fælles for Danmark og Island: Kongens Civilliste m. m., de udenrigske Anliggender, Forsvarsvæsenet til Lands og til Søs, Hævdelsen af Undersaaternes Fiskerirettigheder, Indfødsretten — dog at hvert Lands Lovgivningsmagt kan meddele Indfødsret med Virkning for begge Lande — Møntvæsenet, Højesteret — dog at den islandske Lovgivningsmagt ved Omordning af Retsvæsenet kan oprette en øverste Domstol for islandske Sager i Landet selv.